

והרב בעל כפתור ופרח בדף כ"ג נפ"ו — וזכות, וטבול יום מני לה לקמן גבי עזרת נשים מקודשת, והיא דרבנן, אבל בהר הבית מותר לגמרי.

ואשוב אתפלא שבדף כ"ה ע"ב נשם — בהוצאה החדשה ע' קי"ג], אחר שהביא כותלי הר הבית והשערים אשר בה, כתב אח"כ, א"כ היום שאנחנו בחטאינו מבחוץ נוכל להתקרב לענין תפילה והשתחויה עד אותם כתלים, וכן עמא דבר באים עד אותם כתלים וכו' לפני אלו ב' השערים וכו' [עכ"ל], ואח"כ הביא, שטמא מת מותר בהר הבית ולא טמא מת בלבד אלא אפילו מת עצמו וכו' [עכ"ל]. ותימא דכיון שטמאי מת שצריכין הזאה הרי הם מותרים ליכנס בטומאתן להר הבית למה כתב שאין לנו לקרב מפתח הר הבית ולפנים כיון ששאר טומאות נטהרים במקוה. ובקונטרס הרב מהרימ"ט כתב בשם הר"ר האלהי מהר"ר סולמאן ז"ל שהבין בכוונת הכפתור ופרח שאסר ליכנס בחיל שהרי אין טמאי מתים נכנסים לשם כדתנן במתני' גבי החיל מקודש, והרב ז"ל השיב

בהוצאה החדשה עמוד ק"ב] הביא מ"ש ביבמות [נ' ב'] מאי עיר חדשה שחידשו בה דברים ואמרו טבול יום אל יכנס למחנה לוויה וכו', ואח"כ כתב וז"ל, אם כן אין לנו לקרב מפתח הר הבית ולפנים כי משם והלאה הוא מחנה לוויה כדאיתא בתוס' עכ"ל. נראה שסובר שכל הר הבית נקרא מחנה לוויה ואסור טבול יום ליכנס שם. ותמוהים דבריו שלא היתה הגזרה חדשה כי אם בעזרת נשים בלבד שמשמש כניסה ויציאה, כמו שכתבו התוס' בחולין [ב' ב'] ובמקומות אחרים [זבחים ל"ב א'], וכן אמרו בירושלמי פ"ק דחגיגה [ה"א], היכן מראים פנים בהר הבית או בעזרה ופשיט לה מדטמא פטור, ופריך, ואין טמא נכנס להר הבית, ומשני, הדא אמרה בעזרה שטמא מת אסור וכו', הרי שדוקא [בעזרה] טמאי מת אסורים (בעזרה) וטבול יום מדרבנן אבל בהר הבית זה וזה מותרין [מ]. ומה יענה הרב למתניתין דידן דלא קתני גבי הר הבית כי אם שאין נכנסים שם זבין

❖ חזון נחום ❖

לכת צמקילה הזאת. ואין לתמוה ע"י, שהרי כתבו המוס' פ"ק דשבת [ט"ו ב' ד"ה ועל גגין גבי ששה ספקות דגזרו על עמי הארץ שיהו כוזבין לכל דבריהם, וכיון שאנו בזמן הזה אין אנו מזהרין צטומאה וטהרה ואין אנו נקיאין צה הרי אנו כעמי הארץ שלהם ויש לנו דין זבין. ועוד חשו למ"ד דמחוסר כפורים דזב כזב דמי, ואם כן יש ספק איסור דאורייתא אף אם יטבול ועריב שמשו, ושלא

כדברי הרב המספר נר"י שכתב לעיל [ריש סי' זה ד"ה ומראה דאין צורך פשיטות דמחוסר כפרה טהור הוא כנלענ"ד:

[מ] ולא ידעתי מה ענין טבול יום לטמא מת די"ל דצטמא מת לא גזרו צהר הצית דאפילו מת עצמו מותר להכניס צמחנה לוויה מדאורייתא³⁸, אצל צעל קרי וצ דאסורין צהר הצית דאורייתא איכא למימר דגזרו צטבול יום שלהם³⁹:

38. וכמבואר בתוספתא בפרקין והביאווה הגמ' סוטה כ' ב':

39. והיינו אף לפי שיטת רוב הראשונים דס"ל דגזרו בכל טבויי שלא יכנס לעזר"נ ואפי' בטומאת מת [ועי' מהרש"א פסחים צ"ב א' תוד"ה טבויי] היינו דוקא בעזר"נ אבל להוסיף בגזירה זו לכל הר הבית ס"ל לרבינו לפשיטות דלא אמרינן כן אלא בטבויי דזב. ונראה דדבריו לשיטתו למש"כ באות הקודם דטעם הוספת גזירה זו היתה משום דחששו למ"ד טבויי דזב כזב וכיו"ב הקדים בדבריו באות מ"ד:

ל"ו שא"כ לא היה לו לכתוב מטעם מחנה לוי שכן כתב כי משם והלאה מחנה לוי כדאיתא בתוס', כי לא מטעם מחנה לוי נגעו בה שהרי כל הר הבית הוא מחנה לוי שהמת עצמו נכנס שם גזרו בטבול יום וכו', ועוד מאחר שהוא כותל הר הבית למה אינן יכולין להתקרב מצד והלאה הרבה שהרי הר הבית רובו מן הדרום וכו' שני לו מן המזרח וכו' הרי שיכולין להתקרב מצד דרום יותר מק"ע אמות ומצד מזרח יותר על ע' אמות באופן שדבריו תמוהים וצ"ע.

ולענין מעשה, אף שהוכחנו מסתם מתני' שמותר ליכנס בהר הבית כשיטבול וכן נראה מסתמיות הפוסקים וכן כתב הרב מהרימ"ט ז"ל, עם כל זה למי שנהג איסור ולא ידע טעמו אין להתיר. ושמעתי שיש מי שקיבל שאין עוברין בשער זה שהוא תוך הר הבית לפי ששם נגנו ארון, ומשום קדושה נגעו בה, ולא דמי למנהג בטעות, ועל עמדם יעמודו שלא לעבור דרך שם עד יבא מורה צדק ובמסילה נעלה:

וכתב הרב מהרימ"ט ז"ל ואיכא למידק על דברי התוס' בפ' כל הפסולין [ל"א ב' ד"ה ובטמאים] ובריש חולין [ב' ב' ד"ה ובמוקדשין] על מה שאמרו טמא

במוקדשין לא ישחוט דילמא נגע בבשר ואיכא דמוקי לה התם דאטמי במת ואיכא דמוקי לה דאיטמי בשרץ, כתבו ז"ל שהקשה רבינו אפרים היאך יתכן שתהא סכין ארוכה כ"כ עד עזרת ישראל²³, ואפילו למ"ד דאיטמי בשרץ היאך תהא ארוכה קל"ה אמה רוחב עזרת נשים, ותירצו דלא החמירו אלא בעזרת נשים שהיה כניסה ויציאה אבל בשאר מקומות יכול ליכנס עד סמוך למחנה שכינה ממש וכו' ע"כ. וקשה מעיקרא מאי קשיא להו מסכין ארוכה כל כך קל"ה אמה [תמ], וכי אי אפשר ליכנס אלא מעזרת נשים והלא כמה שערים היו בעזרה. ואי קשיא הא קשיא, שהרי החיל עשר אמות היה מקיף כל העזרה, ובמתני' תנן החיל מקודש ממנו שאין טמאי מתים נכנסין לשם וכו', ונהי שהיה יכול להביא סכין של עשר אמות מ"מ היכי איכא למיחש שמא יגע והלא הוא ברחוק עשר אמות²⁴. ועוד היאך כתבו שיכול ליכנס עד סמוך למחנה שכינה ממש²⁵ וכו' [עכ"ל].

נראה שהתוס' רוצים לפרש למ"ד²⁶ דמיירי בטמא מת, דכי היכי דלא החמירו אלא בעזרת נשים לפי שהיא כניסה ויציאה והחמירו בו טפי מכל הר הבית, הכי

23. קושייתם לענין טמא מת דגזרו עליו שלא ליכנס להחיל נמצא דצריך להביא סכין ארוכה שאורכו מלפני החיל עד עזרת ישראל:

24. וא"כ עדיין קשה למה גזרו לכתחילה שטמא לא ישחוט שמא יגע בבשר והרי כיון דצריך להרחיק כשיעור חיל מכל הצדדים הרי ע"כ לא יגע בבשר:

25. והרי ע"כ חייב לרחק עשר אמות כשיעור החיל:

26. גם למ"ד וכו':

✧ חזון נחום ✧

[תמ] **נראה** דמעיקרא היו סבורין התוס', דכשם שטמא אסור ליכנס לעזרת נשים שהוא קל"ה אמה מלד המזרח כמו כן צריך להרחיק כשיעור זה מכל לז, ומה שהזכירו בכל מקום עזרת נשים, לדוגמא בעלמא נקטוה שהיא כניסה ויציאה, וה"ה כשיעור זה מכל לז. ואח"כ תירצו דזה אינו